

Klauzule CSR

stosowane w procesie zakupowym

Spis treści

1. Klauzule stosowane w procesie badania rynku oraz w postępowaniach wyboru kontrahenta w Grupie Kapitałowej LOTOS	3
1.1 BHP i Ochrona środowiska	3
1.2 Przestrzeganie praw człowieka	3
1.3 Wpływ na społeczeństwo - działania integrujące	3
1.4 Brak konfliktu interesów	3
1.5 Klauzula antykorupcyjna	4
2. Klauzule stosowane przy zawieraniu umów przez Grupę LOTOS S.A.	4
2.1 Klauzula bhp dla kontrahentów wchodzących na teren Grupy LOTOS S.A. i wykonujących prace budowlane, instalacyjne, dozоровe na podstawie karty kontrahenta stałej lub karty „czasowej”	4
2.2 Klauzula bhp dla pozostałych kontrahentów wchodzących na teren Grupy LOTOS S.A. nie wykonujący prac budowlanych, instancyjnych, dozоровych, etc. w oparciu o kartę gość lub kartę kontrahenta czasową (których nie dotyczy pkt 2.1)	7
2.3 Klauzula etyczna	9
2.4 Klauzula braku konfliktu interesów	10
2.5 Klauzula antykorupcyjna	10
2.6 Ochrona środowiska (dla umów z zastrzeżeniem pkt 2.7)	10
2.7 Ochrona środowiska (w umowach dotyczących prac/robót skutkujących wytwarzaniem odpadów, używaniem substancji chemicznych do wykonywanych prac branży mechanicznej, elektrycznej, automatyki, chemicznej)	11
2.8 Przestrzeganie praw człowieka	13
2.9 Wpływ na społeczeństwo - działania integrujące	13
2.10 Audit dostawcy	13
3. Klauzule stosowane przy zawieraniu umów przez spółki Grupy LOTOS S.A.	14
3.1 Klauzula bhp dla kontrahentów wchodzących na teren Grupy LOTOS S.A. i wykonujących prace budowlane, instalacyjne, dozоровe na podstawie karty kontrahenta stałej lub karty „czasowej”	14
3.2 Klauzula bhp dla pozostałych kontrahentów wchodzących na teren Grupy LOTOS S.A. nie wykonujący prac budowlanych, instancyjnych, dozоровych, etc. w oparciu o kartę gość lub kartę kontrahenta czasową (których nie dotyczy pkt 3.1)	17
3.3 Klauzula etyczna	19
3.4 Klauzula braku konfliktu interesów	20

3.5	Klauzula antykorupcyjna	20
3.6	Ochrona środowiska (dla umów z zastrzeżeniem pkt 3.7)	20
3.7	Ochrona środowiska (w umowach dotyczących prac/robót skutkujących wytwarzaniem odpadów, używaniem substancji chemicznych do wykonywanych prac branży mechanicznej, elektrycznej, automatyki, chemicznej)	21
3.8	Przestrzeganie praw człowieka.....	23
3.9	Wpływ na społeczeństwo - działania integrujące	23
3.10	Audit dostawcy	23

Przedmiot wprowadzonych zmian: Wprowadzono nowe wymagania dotyczące odpadów przemysłowych oraz wprowadzono sankcje dla kontrahentów w przypadku ich nie przestrzegania (p. 2.7 ust. 14-19).

Dokument nadzorowany przez: Dział Wsparcia Procesów Zakupowych (WZ)

Dokument wchodzi w życie z dniem: 26.07.2019 r.

Opracował: M. Czerepanow

Zatwierdził: Ł. Magin

Oznaczenia:

/XXX/ - Zleceniobiorca / Wykonawca / Kontrahent / Oferent / nazwa oferenta

/YYY/ - Zleceniodawca / Zamawiający / nazwa spółki Grupy Kapitałowej LOTOS

1. Klauzule stosowane w procesie badania rynku oraz w postępowaniach wyboru kontrahenta w Grupie Kapitałowej LOTOS

1.1 BHP i Ochrona środowiska

/XXX/ oświadcza, że przestrzega obowiązujących przepisów prawa dotyczących szeroko rozumianej ochrony środowiska, w szczególności w zakresie uzyskania niezbędnych zezwoleń, dokonania zgłoszeń i składania informacji oraz respektowania ograniczeń korzystania ze środowiska, wykorzystania potencjału gospodarki o obiegu zamkniętym w tym, w szczególności należytej gospodarki odpadami. Ponadto /XXX/ oświadcza, że postępuje zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i podejmuje działania ograniczające negatywny wpływ własnej działalności na środowisko naturalne.

1.2 Przestrzeganie praw człowieka

/XXX/ oświadcza, iż w zakresie dotyczącym zatrudnienia stosuje w prowadzonej działalności gospodarczej obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa krajowego oraz wspólnotowego, w tym w szczególności Kodeks pracy oraz akty wykonawcze wydane na jego podstawie.

1.3 Wpływ na społeczeństwo - działania integrujące

/XXX/ oświadcza, iż uwzględnia w swojej działalności gospodarczej również problematykę społeczną i dąży do maksymalizacji integracji wartości społecznych, środowiskowych, etycznych i tych związanych z prawami człowieka, z działalnością swoją, innych zainteresowanych stron i społeczeństwa jako całości.

1.4 Brak konfliktu interesów

/XXX/ oświadcza, że w przypadku wyboru jego oferty i zawarcia umowy na realizację przedmiotu zapytania ofertowego, wyraża zgodę na umieszczenie w umowie zapisów o następującej treści:

1. /XXX/ oświadcza, iż wedle jego najlepszej wiedzy, w dacie podpisania Umowy, nie występuje jakikolwiek konflikt interesów, który mógłby stanowić przeszkodę dla należytego wykonywania Umowy przez /XXX/, wpływać na jego bezstronność, jakość wykonywanych przez niego prac lub usług, niezależność lub rzetelność,
2. /XXX/ oświadcza, iż zobowiązuje się zachować najwyższą staranność w zakresie wymaganym dla prowadzonej działalności gospodarczej oraz podejmować działania zmierzające do unikania konfliktu interesów,
3. /XXX/ oświadcza, że w okresie realizacji Umowy, w przypadku podejrzenia zaistnienia ryzyka ewentualnego konfliktu interesów wpływającego na treść oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie poinformuje na piśmie **Grupę LOTOS S.A.** o takim podejrzeniu, wskazując jego uzasadnienie i przedstawi propozycję wszelkich niezbędnych działań mających na celu zapobieżenie konfliktowi, uwzględniając szeroko pojęty interes **Grupy LOTOS S.A.** oraz stosowane przez niego zasady etyki biznesu,

1.5 Klauzula antykorupcyjna

1. /XXX/ oświadcza, że nie oferował, ani nie przekazywał żadnych korzyści majątkowych ani osobistych w celu wywarcia wpływu na decyzję **Grupy LOTOS S.A.** o wyborze oferty w postępowaniu wyboru kontrahenta nr..... dotyczącym ....., nie wpływał na wynik takiego postępowania w sposób sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami oraz nie brał udziału w jakichkolwiek porozumieniach lub ustaleniach pomiędzy /XXX/ lub innymi podmiotami trzecimi, które miałyby na celu wywarcie wpływu na wynik w/w postępowania.

2. Klauzule stosowane przy zawieraniu umów przez Grupę LOTOS S.A.

2.1 Klauzula bhp dla kontrahentów wchodzących na teren Grupy LOTOS S.A. i wykonujących prace budowlane, instalacyjne, dozоровe na podstawie karty kontrahenta stałej lub karty „czasowej”

1. /XXX/ oraz inne osoby wykonujące prace w jego imieniu są zobowiązani do przestrzegania i stosowania obowiązujących wymogów prawa, uregulowań wewnętrznych Grupy LOTOS S.A. oraz norm branżowych/technicznych w zakresie bezpieczeństwa pracy, ochrony zdrowia, ochrony przeciwpożarowej, odnoszących się do prac wykonywanych w ramach Umowy.
2. /XXX/ jest zobowiązany do przestrzegania i bieżącego monitorowania aktualnie obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. zasad i standardów postępowania, w szczególności dotyczących bezpieczeństwa pracy, ochrony ppoż. i bezpieczeństwa fizycznego, udostępnionych przez Grupę LOTOS S.A. w serwisie: *Wymagania Grupy Kapitałowej LOTOS dla Kontrahentów* pod adresem: <https://kontrahenci.lotost.pl>. /XXX/ zobowiązany jest wyznaczyć osobę, która będzie posiadała dostęp do w/w serwisu przy wykorzystaniu loginu i hasła przekazanego po otrzymaniu Umowy. Osobą wyznaczoną musi być osoba, która będzie koordynowała prace ujęte w Umowie i która będzie przebywała w trakcie ich realizacji na terenie Grupy LOTOS S.A.
3. W przypadku trudności z logowaniem do serwisu/dostępem do dokumentów, należy niezwłocznie poinformować o tym fakcie Grupę LOTOS S.A. na adres e-mailowy: kontrahenci@grupalotos.pl.
4. Zmiany w dokumentach udostępnionych w w/w serwisie wchodzą w życie z datą wskazaną w w/w serwisie i nie wymagają dla swojej ważności zmiany Umowy w formie pisemnej.
5. /XXX/ jest zobowiązany, przed rozpoczęciem prac na terenie Grupy LOTOS S.A., zapoznać wszystkie osoby wykonujące prace w jego imieniu z obowiązującymi wymaganiami bezpieczeństwa pracy i ochrony przeciwpożarowej na terenie Grupy LOTOS S.A. oraz zapewnić dystrybucję wymagań udostępnionych w w/w serwisie wśród wszystkich osób wykonujących prace w jego imieniu.
6. /XXX/ zapewnia, że jego podwykonawcy realizujący prace na terenie Grupy LOTOS S.A. znają i przestrzegają zasady i standardy postępowania obowiązujące na terenie Grupy LOTOS S.A.
7. Naruszenie obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. zasad i standardów postępowania, w szczególności dotyczących bezpieczeństwa pracy i ochrony ppoż. oraz bezpieczeństwa fizycznego, może stanowić dla Grupy LOTOS S.A. podstawę do natychmiastowego odstąpienia od Umowy z winy /XXX/ w terminie wskazanym w Umowie dla odstąpienia od Umowy z winy

- /XXX/* oraz dochodzenia kar umownych i odszkodowania na zasadach ogólnych do pełnej wysokości poniesionej szkody.
8. */XXX/* skieruje swoich pracowników oraz inne osoby wykonujące prace w jego imieniu do odbycia szkolenia z ogólnych zasad bezpieczeństwa obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A., prowadzonego przez Grupę LOTOS S.A. Szkolenie jest realizowane w formie szkolenia e-learning, zamieszczonego jest na platformie szkoleniowej pod adresem: <https://e-learning.lotos.pl/> lub w przypadkach uzgodnionych z Grupą LOTOS S.A. w formie szkolenia stacjonarnego.
  9. */XXX/* jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania Grupy LOTOS S.A. o mającym miejsce na jego terenie zdarzeniu niebezpiecznym m.in.: wypadku przy pracy, pożarze, awarii, czy innym miejscowym zagrożeniu, zgodnie z zapisami ujętymi w obowiązującym *Informatorze o zasadach postępowania na terenie Grupy LOTOS S.A.* dostępnym w ww. serwisie.
  10. W przypadku nieprzestrzegania przez */XXX/* obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. przepisów Grupy LOTOS S.A. ma prawo naliczyć karę umowną w wysokości tysiąca złotych (1 000 PLN) za każde naruszenie. Do kontroli spełniania w/w wymagań upoważnieni są pracownicy Biura Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Zdrowia Grupy LOTOS S.A. i specjaliści nadzorujący prace w imieniu Grupy LOTOS S.A. oraz pracownicy podmiotów świadczących na terenie **Grupy LOTOS S.A.** usługi ochrony mienia i osób. W każdym przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania przez */XXX/*, jego pracowników lub inne osoby wykonujące pracę w jego imieniu, obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. przepisów dot. bezpieczeństwa pracy, ochrony ppoż. oraz bezpieczeństwa fizycznego, LOTOS Ochrona Sp. z o.o. / Biuro Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Zdrowia Grupy LOTOS S.A. / inne uprawnione komórki, zastosuje sankcje przewidziane w *Taryfikatorze wykroczeń dla pracowników firm zewnętrznych* zamieszczonym w serwisie: *Wymagania Grupy Kapitałowej LOTOS dla Kontrahentów*, udostępnionym pod adresem: <https://kontrahenci.lotos.pl>. */XXX/* oświadcza, iż zapoznał się z *Taryfikatorem Wykroczeń* oraz wyraża zgodę na wskazane w nim sankcje. W przypadku odebrania pracownikom */XXX/* prawa wstępu na teren Grupy LOTOS S.A., wszelkie skutki obciążają */XXX/*. Ponadto, w przypadku zaistnienia zdarzenia, o którym mowa powyżej, Grupa LOTOS S.A. może podjąć jednostronną decyzję o wstrzymaniu, do czasu potwierdzenia usunięcia naruszenia, prac maszyn lub innych urządzeń technicznych, jak również prowadzenia prac w całości, w części lub przez poszczególne osoby na terenie Grupy LOTOS S.A. Wstrzymanie prac nie wpływa na termin wykonania prac określony w Umowie.
  11. Niezależnie od zastosowania sankcji wynikających z *Taryfikatora wykroczeń dla pracowników firm zewnętrznych*, Grupa LOTOS S.A. upoważniona jest do naliczenia zastrzeżonych poniżej kar umownych. O wyżej wymienionych działaniach zostanie poinformowany */XXX/*, którego pracownik dopuścił się naruszenia.
  12. Przebywając na terenie Grupy LOTOS S.A. pracownicy */XXX/* oraz inne osoby wykonujące prace w jego imieniu, nie będą wykonywać żadnych prac pod wpływem alkoholu bądź po zażyciu środków odurzających, nie będą też posiadać alkoholu ani środków odurzających.
  13. */XXX/* zapłaci Grupie LOTOS S.A. karę umowną w wysokości jednego tysiąca złotych (1.000,00 PLN) od zdarzenia polegającego na ujawnieniu stanu pod wpływem alkoholu (od 0,2‰

alkoholu we krwi lub od 0,1 mg alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza) lub stanu po użyciu środków odurzających u pierwszych dwóch pracowników /XXX/ lub innych osób wykonujących prace w jego imieniu w danym roku kalendarzowym, przy czym na równi z ujawnieniem stanu pod wpływem alkoholu lub po użyciu środków odurzających traktowana będzie odmowa poddania się badaniu. Za każdą kolejną osobę, która naruszyła obowiązek zachowania trzeźwości w danym roku kalendarzowym /XXX/ zapłaci po dziesięć tysięcy złotych (10.000,00 PLN). Limit dwóch osób w roku kalendarzowym, w którym naliczana będzie kara w niższym wymiarze przysługuje /XXX/ łącznie na wszystkie umowy (w tym Zamówienia) zawarte z Grupą LOTOS S.A. a liczba osób, u których ujawniono stan pod wpływem alkoholu lub stan po zażyciu środków lub substancji narkotycznych wykonujących prace w związku z Umową oraz innymi umowami (w tym Zamówieniami) sumuje się. /XXX/ zapewni, aby odpowiednie zapisy znalazły się w umowach z Podwykonawcami. Strony zgodnie postanawiają, że Grupa LOTOS S.A. wystawi notę obciążeniową na zastrzeżoną karę umowną z tytułu naruszenia obowiązku zachowania trzeźwości, adresowaną do /XXX/. W notach obciążeniowych, zawarta będzie informacja o dokonaniu cesji należności z niej wynikających na rzecz LOTOS Ochrona Sp. z o.o., ze wskazaniem właściwego numeru rachunku bankowego LOTOS Ochrony Sp. z o.o. Osobie, u której stwierdzono naruszenie zasady zachowania trzeźwości od alkoholu lub środków odurzających odebrana zostanie przepustka z zakazem wstępu na teren Grupy LOTOS S.A. na okres wynikający z aktualnego *Taryfikatora wykroczeń dla pracowników firm zewnętrznych*.

14. W przypadku uzasadnionego podejrzenia naruszenia wewnętrznych przepisów BHP, bezpieczeństwa fizycznego, zakazu wnoszenia / wwożenia alkoholu i środków odurzających, broni i innych rzeczy, których posiadanie jest zabronione, przebywania na terenie Grupy LOTOS S.A. pod wpływem alkoholu, po zażyciu środków odurzających, a także w miejscach gdzie jest to zabronione palenie tytoniu, używanie telefonów komórkowych i innego elektronicznego sprzętu nadawczego Grupa LOTOS S.A. może przeprowadzić kontrolę pomieszczeń, rzeczy, pojazdów i odzieży należących do osób wykonujących prace w imieniu /XXX/, przebywających na terenie Grupy LOTOS S.A., celem ujawnienia środków, substancji, przedmiotów, materiałów, których posiadanie na terenie Grupy LOTOS S.A. jest zabronione. Każdej osobie, która odmówi współpracy przy kontroli, zostanie wydany bezterminowy zakaz wstępu na teren Grupy LOTOS S.A.
15. Na wniosek Grupy LOTOS S.A. /XXX/ odsunie wskazaną osobę od wykonywania prac i zastąpi ją inną osobą spośród swego personelu, jeżeli Zamawiający stwierdzi, że wskazana osoba naruszyła którykolwiek z obowiązujących przepisów BHP, bezpieczeństwa fizycznego i/lub dotyczących alkoholu oraz środków odurzających. Grupa LOTOS S.A. ma stałe prawo przeprowadzania kontroli działań podejmowanych przez /XXX/ i jego procedur wprowadzonych celem zachowania zgodności z omawianymi przepisami.
16. Na wniosek Grupy LOTOS S.A. /XXX/ przedłoży swój plan BHP obejmujący wykaz osób odpowiedzialnych za BHP z numerami telefonów kontaktowych, analizę prac pod kątem ryzyka i sposobów w jaki /XXX/ planuje te ryzyka wyeliminować lub ograniczyć. Bez uprzedniej pisemnej zgody Grupy LOTOS S.A., /XXX/ w żadnych okolicznościach nie będzie wnosił, ani nie

- podejmie negocjacji z żadnym organem ani instytucją celem uzyskania akceptacji odstępstw lub zmian w przepisach i uregulowaniach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska, czy też powodowania nadmiernego hałasu, a odnoszących się do Umowy.
17. /XXX/ oświadcza, że wszystkie osoby wykonujące prace w jego imieniu posiadają wymagane przepisami prawa badania lekarskie, szkolenia, kwalifikacje, uprawnienia zawodowe oraz zostały zapoznane w sposób udokumentowany z ryzykiem zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą na terenie Grupy LOTOS S.A.
  18. /XXX/ ma obowiązek okazania Grupie LOTOS S.A. na każde jej żądanie aktualnych zaświadczeń, dokumentów potwierdzających kwalifikacje pracowników /XXX/, ocen ryzyka zawodowego, atestów, certyfikatów, rejestrów, wymaganych przepisami prawa, a dotyczących wszystkich osób wykonujących prace w jego imieniu.
  19. /XXX/ oświadcza, że do wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 237¹⁵ Kodeksu pracy nie będzie zatrudniał pracowników agencji pracy tymczasowej.
  20. Z uwagi na priorytetowe traktowanie zagadnień bezpieczeństwa przez Grupę LOTOS S.A. jakiegokolwiek naruszenie przez /XXX/ zasad BHP, ochrony ppoż. lub bezpieczeństwa fizycznego obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. może stanowić podstawę do rozwiązania lub odstąpienia od Umowy z winy /XXX/. Przedmiotowe zobowiązanie dotyczy także podwykonawców oraz innych osób działających w imieniu /XXX/. W związku z powyższym, /XXX/ zobowiązuje się do umieszczenia stosownych zapisów w umowach zawieranych z podwykonawcami.
  21. Przed przystąpieniem do prac /XXX/ zobowiązany jest wyznaczyć osobę/osoby, posiadającą uprawnienia do kierowania pracownikami, która będzie uprawniona do odbierania pisemnego zezwolenia na pracę na podstawie odbytego przez nią szkolenia: pt.: „Szkolenie uprawniające do odbioru pisemnych zezwoleń na terenie Grupy LOTOS S.A.”. Szkolenie zamieszczone jest na platformie szkoleniowej pod adresem: <https://e-learning.lotos.pl/> Osoby, które nie będą posiadały ważnego certyfikatu potwierdzającego odbycie w/w szkolenie nie otrzymają zezwoleń na prace wystawianych na podstawie procedury GKL.48.01.00.00.

[W punkcie/paragrafie pt. Przedstawiciele stron]

Ze strony /XXX/ osobą upoważnioną, która będzie miała dostęp do serwisu *Wymagania Grupy Kapitałowej LOTOS dla Kontrahentów*, udostępnionego pod adresem: <https://kontrahenci.lotos.pl> jest ....., adres e-mail:.....

Osobą odpowiedzialną ze strony /XXX/ za sprawy bezpieczeństwa pracy jest....., adres e-mail:....., nr tel.....

2.2 Klauzula bhp dla pozostałych kontrahentów wchodzących na teren Grupy LOTOS S.A. nie wykonujący prac budowlanych, instancyjnych, dozorowych, etc. w oparciu o kartę gość lub kartę kontrahenta czasową (których nie dotyczy pkt 2.1)

1. Jeżeli działanie lub zaniechanie /XXX/, jego pracowników lub osób wykonujących prace w imieniu /XXX/ bez względu na podstawę prawną współpracy, w jakikolwiek sposób uchybią obowiązującym na terenie **Grupy LOTOS S.A.** zasadom związanym z zachowaniem bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, w tym przepisom przeciwpożarowym, innym przepisom oraz regulacjom wewnętrznym dotyczącym bezpieczeństwa na terenie **Grupy LOTOS S.A.**, **Grupa LOTOS S.A.** jest uprawniona do naliczenia /XXX/ kary umownej w wysokości 1.000,00 złotych (słownie: tysiąc złotych) za każde zdarzenie polegające na działaniu lub zaniechaniu działania. W każdym przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania przez /XXX/, jego pracowników lub inne osoby wykonujące pracę w jego imieniu, obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. przepisów dot. bezpieczeństwa pracy, ochrony ppoż. oraz bezpieczeństwa fizycznego, LOTOS Ochrona Sp. z o.o. / Biuro Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Zdrowia Grupy LOTOS S.A. / inne uprawnione komórki, zastosuje sankcje przewidziane w *Taryfikatorze wykroczeń dla pracowników firm zewnętrznych*.
2. Ponadto, w przypadku zaistnienia zdarzenia, o którym mowa powyżej, **Grupa LOTOS S.A.** może podjąć jednostronną decyzję o wstrzymaniu, do czasu potwierdzenia usunięcia naruszenia, prac maszyn lub innych urządzeń technicznych, jak również prowadzenia prac w całości, w części lub przez poszczególne osoby na terenie **Grupy LOTOS S.A.** Wstrzymanie prac nie wpływa na termin wykonania prac określony w Umowie.
3. **Grupa LOTOS S.A.** jest uprawniona do obciążenia /XXX/ kosztami przestoju powstałego na skutek wstrzymania prac w sposób opisany powyżej.
4. /XXX/ jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania Grupy LOTOS S.A. o mającym miejsce na jego terenie zdarzeniu niebezpiecznym m.in.: wypadku przy pracy, pożarze, awarii, czy innym miejscowym zagrożeniu.
5. Przebywając na terenie Grupy LOTOS S.A. pracownicy /XXX/ oraz inne osoby wykonujące prace w jego imieniu, nie będą wykonywać żadnych prac pod wpływem alkoholu bądź po zażyciu środków odurzających, nie będą też posiadać alkoholu ani środków odurzających.
6. /XXX/ zapłaci Grupie LOTOS S.A. karę umowną w wysokości jednego tysiąca złotych (1.000,00 PLN) od zdarzenia polegającego na ujawnieniu stanu pod wpływem alkoholu (od 0,2‰ alkoholu we krwi lub od 0,1 mg alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza) lub stanu po użyciu środków odurzających u pierwszych dwóch pracowników /XXX/ lub innych osób wykonujących Prace/Roboty w jego imieniu w danym roku kalendarzowym, przy czym na równi z ujawnieniem stanu pod wpływem alkoholu lub po użyciu środków odurzających, , traktowana będzie odmowa poddania się badaniu. Za każdą kolejną osobę, która naruszyła obowiązek zachowania trzeźwości w danym roku kalendarzowym /XXX/ zapłaci po dziesięć tysięcy złotych (10.000,00 PLN). Limit dwóch osób w roku kalendarzowym, w którym naliczana będzie kara w niższym wymiarze przysługuje /XXX/ łącznie na wszystkie umowy (w tym Zamówienia) zawarte z Grupą LOTOS S.A. a liczba osób, u których ujawniono stan pod wpływem alkoholu lub stan po zażyciu środków odurzających wykonujących prace w związku z Umową oraz innymi umowami (w tym Zamówieniami) sumuje się. /XXX/ zapewni, aby odpowiednie postanowienia znalazły się w umowach z Podwykonawcami. Strony zgodnie postanawiają, że Grupa LOTOS S.A. wystawi notę obciążeniową na zastrzeżoną karę umowną z tytułu naruszenia obowiązku

- zachowania trzeźwości, adresowaną do /XXX/. W notach obciążeniowych, zawarta będzie informacja o dokonaniu cesji należności z niej wynikających na rzecz LOTOS Ochrona Sp. z o.o., ze wskazaniem właściwego numeru rachunku bankowego LOTOS Ochrony Sp. z o.o. Osobie, u której stwierdzono naruszenie zasady zachowania trzeźwości od alkoholu lub środków odurzających odebrane zostaną uprawnienia wstępu na teren Grupy LOTOS S.A. na okres wynikający z aktualnego *Taryfikatora wykroczeń dla pracowników firm zewnętrznych*.
7. W przypadku uzasadnionego podejrzenia naruszenia wewnętrznych przepisów BHP, bezpieczeństwa fizycznego, zakazu wnoszenia / wwożenia alkoholu, środków odurzających, broni i innych rzeczy, których posiadanie jest zabronione, przebywania na terenie Grupy LOTOS S.A. pod wpływem alkoholu, po zażyciu środków odurzających, a także w miejscach gdzie jest to zabronione palenie tytoniu, używanie telefonów komórkowych i innego elektronicznego sprzętu nadawczego Grupa LOTOS S.A. może przeprowadzić kontrolę pomieszczeń, rzeczy, pojazdów i odzieży należących do osób wykonujących prace w imieniu /XXX/, przebywających na terenie Grupy LOTOS S.A., celem ujawnienia środków, przedmiotów, materiałów, których posiadanie na terenie Grupy LOTOS S.A. jest zabronione. Każdej osobie, która odmówi współpracy przy kontroli, zostanie wydany bezterminowy zakaz wstępu na teren Grupy LOTOS S.A.
  8. Na wniosek Grupy LOTOS S.A. /XXX/ odsunie wskazaną osobę od wykonywania prac i zastąpi ją inną osobą spośród swego personelu, jeżeli Zamawiający stwierdzi, że wskazana osoba naruszyła którykolwiek z obowiązujących przepisów BHP, bezpieczeństwa fizycznego i/lub dotyczących alkoholu oraz środków odurzających. Grupa LOTOS S.A. ma stałe prawo przeprowadzania kontroli działań podejmowanych przez /XXX/ i jego procedur wprowadzonych celem zachowania zgodności z omawianymi przepisami.
  9. Z uwagi na priorytetowe traktowanie zagadnień bezpieczeństwa przez Grupę LOTOS S.A. jakiegokolwiek naruszenie przez /XXX/ zasad BHP, ochrony ppoż. lub bezpieczeństwa fizycznego obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. może stanowić podstawę do rozwiązania lub odstąpienia od Umowy z winy /XXX/. Przedmiotowe zobowiązanie dotyczy także podwykonawców oraz innych osób działających w imieniu /XXX/. W związku z powyższym, /XXX/ zobowiązuje się do umieszczenia stosownych zapisów w umowach zawieranych z podwykonawcami.
  10. Osobami uprawnionymi do dokonywania kontroli ww. wymagań, jak również wstrzymania prac w całości lub w części, są nadzorujący prace w imieniu **Grupy LOTOS S.A.** lub służba BHP **Grupy LOTOS S.A.** lub pracownicy podmiotów świadczących na terenie **Grupy LOTOS S.A.** usługi ochrony mienia i osób.

2.3 Klauzula etyczna

Grupa LOTOS S.A. prowadzi działalność z poczuciem odpowiedzialności za skutki swojego działania oraz stosuje jednolite standardy w ocenach etycznego postępowania pracowników i osób trzecich, poszanowania praw człowieka, przestrzegania praw pracowniczych oraz poszanowania środowiska naturalnego.

Grupa LOTOS S.A. dba o poszanowanie praw człowieka w ramach całego łańcucha wartości prezentowanych w prowadzonej działalności gospodarczej. W duchu społecznej odpowiedzialności za całość życia zbiorowego oraz w trosce o wspólne dobro, **Grupa LOTOS S.A.** podejmuje działania związane z dbałością o przestrzeganie praw i przepisów w prowadzonej działalności, w tym międzynarodowych zasad uwzględniających koncepcję Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR). Spółka podejmuje działania związane z kształtowaniem właściwych relacji gospodarczych oraz społecznych.

Grupa LOTOS S.A. w swoich działaniach dąży do stworzenia środowiska pracy opartego o wzajemny szacunek oraz tolerancję. Spółka zapewnia ochronę danych osobowych i dyskrecję wszystkim osobom, które zdecydują się zgłosić podejrzenie naruszenia obowiązujących w **Grupie LOTOS S.A.** zasad wyrażonych w „Kodeksie etyki Grupy Kapitałowej LOTOS” lub innych regulacji związanych z wdrożoną i stosowaną przez Spółkę koncepcją Społecznej Odpowiedzialności Biznesu.

Z treścią „Kodeksu etyki Grupy Kapitałowej LOTOS” można się zapoznać na stronie www.odpowiedzialny.lotos.pl

2.4 Klauzula braku konfliktu interesów

/XXX/ oświadcza, iż wedle jego najlepszej wiedzy w dacie podpisania Umowy, nie występuje jakikolwiek konflikt interesów, który mógłby stanowić przeszkodę dla należytego wykonywania Umowy, wpływać na jego bezstronność, jakość wykonywanych przez niego prac lub usług, niezależność lub rzetelność.

/XXX/ oświadcza, iż zobowiązuje się zachować najwyższą staranność w zakresie wymaganym dla prowadzonej działalności gospodarczej oraz podejmować działania zmierzające do unikania konfliktu interesów.

/XXX/ oświadcza, że w okresie realizacji Umowy, w przypadku podejrzenia zaistnienia ryzyka ewentualnego konfliktu interesów wpływającego na treść oświadczenia, o którym mowa powyżej, niezwłocznie poinformuje na piśmie **Grupę LOTOS S.A.** o takim podejrzeniu, wskazując jego uzasadnienie i przedstawi propozycję wszelkich niezbędnych działań mających na celu zapobieżenie konfliktowi, uwzględniając szeroko pojęty interes **Grupy LOTOS S.A.** oraz stosowane przez niego zasady etyki biznesu.

2.5 Klauzula antykorupcyjna

/XXX/ oświadcza, że nie oferował, ani nie przekazywał żadnych korzyści majątkowych ani osobistych w celu wywarcia wpływu na decyzję Grupy LOTOS S.A. o wyborze jego oferty. Nie wpływał na wybór /YYY/ w sposób sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami oraz nie brał udziału w jakichkolwiek porozumieniach lub ustaleniach z innymi podmiotami trzecimi, które miałyby na celu wywarcie wpływu na wybór Grupy LOTOS S.A. /XXX/ oświadcza, że żadna część wynagrodzenia z tytułu realizacji umowy nie będzie przeznaczona na pokrycie kosztów udzielania w/w korzyści majątkowych lub/i osobistych przez żadną ze stron.

2.6 Ochrona środowiska (dla umów z zastrzeżeniem pkt 2.7)

/XXX/ oświadcza, że przestrzega obowiązujących przepisów prawa dotyczących szeroko rozumianej ochrony środowiska, w szczególności w zakresie uzyskania niezbędnych zezwoleń, dokonania zgłoszeń i składania informacji oraz respektowania ograniczeń korzystania ze środowiska, wykorzystania potencjału gospodarki o obiegu zamkniętym w tym, w szczególności należytej gospodarki odpadami. Ponadto **/XXX/** oświadcza, że postępuje zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i podejmuje działania ograniczające negatywny wpływ własnej działalności na środowisko naturalne.

2.7 Ochrona środowiska (w umowach dotyczących prac/robót skutkujących wytwarzaniem odpadów, używaniem substancji chemicznych do wykonywanych prac branży mechanicznej, elektrycznej, automatyki, chemicznej)

1. W związku z pracami objętymi Umową **/XXX/** w żadnych okolicznościach nie spowoduje, nie zezwoli ani nie dopuści do emisji, niezależnie od jej postaci, natężenia lub skutków dla środowiska jakichkolwiek substancji i/lub odpadów, która może prowadzić do zanieczyszczenia lub innych szkód w środowisku, a których wprowadzenie do środowiska narusza jakiegokolwiek stosowne przepisy, czy regulaminy obecnie i w przyszłości wprowadzone i obowiązujące.
2. **/XXX/** zobowiązuje się, że w ramach wykonywania przedmiotu Umowy będzie na bieżąco nadzorował prace w zakresie wytwarzania odpadów, odprowadzania ścieków, ograniczania emisji i racjonalnego zużycia mediów.
3. **/XXX/** będzie stosował się do wszystkich prawnych wymogów odnoszących się do Robót wykonywanych w ramach Umowy i zachowa odpowiedzialność za przestrzeganie wszystkich przepisów, regulaminów i wymogów ochrony środowiska, regulujących kwestie niebezpiecznych substancji oraz bezpieczeństwa i higieny.
4. **/XXX/** nie będzie przechowywał niebezpiecznych substancji w miejscu wykonywania przedmiotu Umowy z naruszeniem narzuconych prawem ograniczeń magazynowania.
5. **/XXX/** na własny koszt podejmie wszystkie konieczne działania, by chronić strony trzecie, w tym także pracowników i przedstawicieli Grupy LOTOS S.A., przed potencjalnymi obrażeniami spowodowanymi działaniem odpadów albo niebezpiecznych i/lub toksycznych substancji, powstających wskutek działania lub wykorzystywanych przez **/XXX/**.
6. **/XXX/** będzie niezwłocznie uzgadniał z Grupą LOTOS S.A. wszystkie zrzuty, upusty i wycieki niebezpiecznych substancji i/lub odpadów.
7. **/XXX/** będzie stale utrzymywał czystość, porządek i bezpieczne warunki w miejscu wykonywania przedmiotu Umowy we wszystkich innych miejscach, z których korzysta w związku z wykonywaniem Umowy. Po zakończeniu prac objętych przedmiotem Umowy, **/XXX/** bezzwłocznie zwróci Grupie LOTOS S.A. niewykorzystane materiały i urządzenia przekazane **/XXX/** i usunie z terenu Grupy LOTOS S.A. wszystkie niewykorzystane materiały i urządzenia zapewniane przez **/XXX/** oraz sprzęt, pozostawiając teren i jego okolice w stanie czystym, bezpiecznym i gotowym do eksploatacji.
8. **/XXX/** będzie sukcesywnie, w sposób selektywny, zbierał odpady powstające w wyniku wykonywanych przez niego lub w jego imieniu prac objętych przedmiotem Umowy, dbając poprzez odpowiednie użytkowanie materiałów, urządzeń i sprzętu o zapobieganie powstawaniu

lub mieszaniu odpadów oraz ograniczanie ich ilości. /XXX/ będzie przekazywał odpady do odzysku lub unieszkodliwienia wyłącznie podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami, chyba że działalność taka nie wymaga uzyskania zezwolenia. O każdorazowej potrzebie wywozu odpadów /XXX/ będzie informował Grupę LOTOS S.A. przed ich usunięciem z miejsca wykonywania prac lub miejsc ich magazynowania.

9. **Z zastrzeżeniem punktu 16 oraz odmiennych postanowień Umowy /XXX/ pozostaje wytwórcą odpadów w odniesieniu do wszystkich rodzajów i ilości odpadów, które zostaną wytworzone w wyniku realizacji Umowy. /XXX/ jest odpowiedzialny za zgodne z przepisami prawa postępowanie z wytworzonymi odpadami i ponosi odpowiedzialność cywilną, administracyjną i karną za nieprzestrzeganie przepisów o odpadach.**
10. /XXX/ oświadcza, że nie będzie wykorzystywał odpadów zawierających substancje ropopochodne, które powstaną w wyniku realizacji Umowy, do wytwarzania paliw opałowych lub napędowych, oraz że nie będzie przekazywał takich odpadów do innych podmiotów do wytwarzania paliw opałowych lub napędowych.
11. W odniesieniu do odpadów, które zgodnie z Umową są uznawane za wytworzone przez Zamawiającego /XXX/ obowiązany jest na bieżąco, nie rzadziej niż w terminach umożliwiających Grupie LOTOS S.A. systematyczne i rzetelne prowadzenie ewidencji odpadów, przekazywać właściwym jednostkom Grupy LOTOS S.A. informacje o rodzajach i ilościach wytworzonych odpadów. Odpady takie mogą być magazynowane wyłącznie w miejscach i urządzeniach magazynowych wskazanych przez Grupę LOTOS S.A., przy czym /XXX/ ani żadne inne osoby, działające na jego rzecz, nie są uprawnione do rozporządzania tymi odpadami, za wyjątkiem magazynowania mieszczących się w ramach procesu wytworzenia odpadów.
12. W przypadku obciążenia Grupę LOTOS S.A. jakimikolwiek sankcjami z tytułu nieprzestrzegania przez /XXX/ przepisów regulujących gospodarkę odpadami lub powyższych postanowień, /XXX/ natychmiast zwróci Grupie LOTOS S.A. wszystkie udokumentowane poniesione przez niego z tego tytułu koszty lub wydatki, co nie uchybia prawu Grupy LOTOS S.A. do ich potrącenia z którąkolwiek wymagalną wierzytelnością /XXX/.
13. W razie, gdy /XXX/ mimo pisemnego wezwania do usunięcia nieprawidłowości lub naruszeń nadal narusza którekolwiek z postanowień zawartych powyżej lub przepisy obowiązujące w Grupie LOTOS S.A., do których przestrzegania jest zobowiązany, Grupa LOTOS S.A., niezależnie od skali, rangi, czasu trwania i skutków tego naruszenia, bez uszczerbku dla uprawnień w zakresie odstąpienia od Umowy może wedle własnego wyboru przeprowadzić samodzielnie, w ramach posiadanych uprawnień lub powierzyć zbieranie, transport i odzysk lub unieszkodliwienie odpadów, w tym magazynowanie związane z ww. procesami, wybranym przez siebie uprawnionym podmiotom, na rzecz, ryzyko i koszt /XXX/, zaś /XXX/ natychmiast zwróci Grupie LOTOS S.A. koszt ww. operacji lub Grupa LOTOS S.A. potrąci ten koszt z wierzytelnością /XXX/.
14. Grupa LOTOS S.A. informuje, że wszelkie odpady przemysłowe wytwarzane w związku z przebywaniem osób działających w imieniu i/lub na zlecenie /XXX/ (w tym jego pracownicy lub

- podwykonawcy) na terenie Grupy LOTOS S.A. winny być umieszczane przez /XXX/ w kontenerach (pojemnikach) selektywnej zbiórki odpadów przemysłowych.
15. /XXX/ we własnym zakresie zapewni kontenery (pojemniki) na odpady przemysłowe powstałe podczas wykonywania przedmiotu Umowy i będzie prowadził selektywną zbiórkę tych odpadów. Zebrane odpady /XXX/ wywiezie i **zagospodaruje** we własnym zakresie w ramach wykonania Umowy.
  16. Powyższe postanowienia nie dotyczą wytworzonego złomu, którego **wytwórcą** pozostaje Grupa LOTOS S.A. ~~XXXI~~ zobowiązany jest do zgromadzenia i przewiezienia złomu do magazynu odpadów na terenie Grupy LOTOS S.A.
  17. Grupa LOTOS S.A. będzie uprawniona do naliczenia /XXX/ kary umownej w wysokości 1000 **PLN** (słownie: jeden tysiąc złotych) od **pierwszego** zdarzenia, polegającego na umieszczeniu odpadów przemysłowych poza kontenerami (pojemnikami) selektywnej zbiórki odpadów przemysłowych, zapewnionymi przez Wykonawcę. W przypadku ponownego i każdego kolejnego wystąpienia zdarzenia Grupa LOTOS S.A. będzie uprawniona do naliczenia kary umownej w wysokości 5000 PLN (słownie: pięć tysięcy złotych). Powyższe nie wyklucza możliwości dochodzenia przez Grupę LOTOS S.A. odszkodowania uzupełniającego przewyższającego wartość naliczonej kary umownej, na zasadach ogólnych.
  18. Do kontroli spełniania w/w wymagań upoważnieni są: pracownicy zakładów produkcyjnych na terenie Grupy LOTOS S.A., pracownicy Grupy LOTOS S.A. świadczący pracę na terenie, gdzie wykonywane są prace, w wyniku których wytwarzane są odpady przemysłowe, pracownicy Biura ochrony Środowiska Grupy Lotos S.A., specjaliści nadzorujący prace w imieniu lub na zlecenie Grupy LOTOS S.A. oraz pracownicy podmiotów świadczących na terenie Grupy LOTOS S.A. usługi ochrony mienia i osób.

2.8 Przestrzeganie praw człowieka

/XXX/ oświadcza, iż w zakresie dotyczącym zatrudnienia, stosuje w prowadzonej działalności gospodarczej obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa, w tym, w szczególności Kodeks pracy oraz akty wykonawcze wydane na jego podstawie.

2.9 Wpływ na społeczeństwo - działania integrujące

/XXX/ oświadcza, iż uwzględnia w swojej działalności gospodarczej problematykę społeczną i dąży do maksymalizacji integracji wartości społecznych, środowiskowych, etycznych i tych związanych z prawami człowieka z działalnością swoją, innych zainteresowanych stron i społeczeństwa jako całości.

2.10 Audit dostawcy

Mając na uwadze należyte wykonanie umowy, w tym w szczególności jakość wykonywanych prac, bezpieczeństwo pracy oraz ochronę środowiska, **Grupa LOTOS S.A.** zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia u /XXX/ auditów w obszarze będącym przedmiotem umowy. Działania te mają na celu ocenę spełnienia wymagań określonych w dokumentach kontraktowych i innych dokumentach

przekazanych do stosowania, a także odpowiednich przepisach prawa, normach i standardach obowiązujących przy realizacji umowy.

3. Klauzule stosowane przy zawieraniu umów przez spółki Grupy LOTOS S.A.

3.1 Klauzula bhp dla kontrahentów wchodzących na teren Grupy LOTOS S.A. i wykonujących prace budowlane, instalacyjne, dozоровe na podstawie karty kontrahenta stałej lub karty „czasowej”¹

UWAGA! Spółki, poza terenem Grupy LOTOS S.A., powinny dostosować klauzule bhp do zasad i wymagań wewnętrznych obowiązujących na terenie spółki. Spółki na terenie Grupy LOTOS S.A. uzupełnić klauzule o dodatkowe zasady obowiązujące w spółce (jeśli to zasadne).

1. /XXX/ oraz inne osoby wykonujące prace w jego imieniu są zobowiązani do przestrzegania i stosowania obowiązujących wymogów prawa, uregulowań wewnętrznych /YYY/ oraz norm branżowych/technicznych w zakresie bezpieczeństwa pracy, ochrony zdrowia, ochrony przeciwpożarowej, odnoszących się do prac wykonywanych w ramach Umowy.
2. /XXX/ jest zobowiązany do przestrzegania i bieżącego monitorowania aktualnie obowiązujących na terenie /YYY/ zasad i standardów postępowania, w szczególności dotyczących bezpieczeństwa pracy, ochrony ppoż. i bezpieczeństwa fizycznego, udostępnionych lub przekazanych przez osobę upoważnioną ze strony /YYY/ /XXX/ lub osobie upoważnionej, odpowiedzialnej za kontakt po stronie /XXX/. Ze strony /XXX/ osobą upoważnioną, której będą udostępniane zasady i standardy obowiązujące na terenie Grupy LOTOS S.A. oraz będzie osobą odpowiedzialną za kontakt w tym zakresie jest: imię i nazwisko: .....
adres e-mail: .....
3. Strony postanawiają, iż wszelkie zawiadomienia i inna korespondencja dotycząca zasad i standardów obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. przekazywana na powyższy adres e-mail będzie uznana za doręczoną, a /XXX/ nie będzie uprawniony do powoływania się na brak wiedzy co do treści aktualnych zasad i standardów postępowania. Zmiany w dokumentach dotyczących zasad i standardów obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. wchodzą w życie z dniem ich przekazania, na zasadach określonych powyżej. /XXX/ jest zobowiązany zapewnić przestrzeganie zasad i standardów przez osoby wykonujące prace w jego imieniu.
4. /XXX/ jest zobowiązany, przed rozpoczęciem prac na terenie Grupy LOTOS S.A., zapoznać wszystkie osoby wykonujące prace w jego imieniu z obowiązującymi wymaganiami bezpieczeństwa pracy i ochrony przeciwpożarowej na terenie Grupy LOTOS S.A. oraz

¹ Jeżeli spółka korzysta z serwisu „Wymagania Grupy Kapitałowej LOTOS dla kontrahentów” wówczas zamiast ppkt 2-3 należy stosować zapisy analogiczne jak w pkt 2.1 ppkt 2-4 oraz w punkcie/paragrafie pt. Przedstawiciele stron należy wskazać osobę upoważnioną ze strony /YYY/, która będzie miała dostęp do serwisu *Wymagania Grupy Kapitałowej LOTOS dla Kontrahentów*, wraz z jej adresem e-mail.

- zapewnić dystrybucję wymagań udostępnionych w w/w serwisie wśród wszystkich osób wykonujących prace w jego imieniu.
5. /XXX/ zapewnia, że jego podwykonawcy realizujący prace na terenie Grupy LOTOS S.A. znają i przestrzegają zasady i standardy postępowania obowiązujące na terenie Grupy LOTOS S.A.
  6. Naruszenie obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. zasad i standardów postępowania, w szczególności dotyczących bezpieczeństwa pracy i ochrony ppoż. oraz bezpieczeństwa fizycznego, może stanowić dla /YYY/ podstawę do natychmiastowego odstąpienia od Umowy z winy /XXX/ w terminie wskazanym w Umowie dla odstąpienia od Umowy z winy /XXX/ oraz dochodzenia kar umownych i odszkodowania na zasadach ogólnych do pełnej wysokości poniesionej szkody.
  7. /XXX/ skieruje swoich pracowników oraz inne osoby wykonujące prace w jego imieniu do odbycia szkolenia z ogólnych zasad bezpieczeństwa obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A., prowadzonego przez /YYY/. Szkolenie jest realizowane w formie uzgodnionej przez /XXX/ z /YYY/.
  8. /XXX/ jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania /YYY/ o mającym miejsce na jego terenie zdarzeniu niebezpiecznym m.in.: wypadku przy pracy, pożarze, awarii, czy innym miejscowym zagrożeniu, zgodnie z zapisami ujętymi w obowiązującym *Informatorze o zasadach postępowania na terenie Grupy LOTOS S.A.* dostępnym w ww. serwisie.
  9. W przypadku nieprzestrzegania przez /XXX/ obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. przepisów Grupy LOTOS S.A. ma prawo naliczyć karę umowną w wysokości tysiąca złotych (1 000 PLN) za każde naruszenie. Do kontroli spełniania w/w wymagań upoważnieni są pracownicy służby bhp /YYY/ i specjaliści nadzorujący prace w imieniu /YYY/ oraz pracownicy podmiotów świadczących na terenie Grupy LOTOS S.A. usługi ochrony mienia i osób. W każdym przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania przez /XXX/ jego pracowników lub inne osoby wykonujące pracę w jego imieniu, obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. przepisów dot. bezpieczeństwa pracy, ochrony ppoż. oraz bezpieczeństwa fizycznego, podmiot świadczący na terenie /YYY/ usługi ochrony mienia i osób /służba bhp /YYY// inne uprawnione komórki, zastosuje sankcje przewidziane w *Taryfikatorze wykroczeń dla pracowników firm zewnętrznych* przekazanym zgodnie z pkt 2. /XXX/ oświadcza, iż zapoznał się z *Taryfikatorem Wykroczeń* oraz wyraża zgodę na wskazane w nim sankcje. W przypadku odebrania pracownikom /XXX/ prawa wstępu na teren Grupy LOTOS S.A., wszelkie skutki obciążają /XXX/. Ponadto, w przypadku zaistnienia zdarzenia, o którym mowa powyżej, /YYY/ może podjąć jednostronną decyzję o wstrzymaniu, do czasu potwierdzenia usunięcia naruszenia, prac maszyn lub innych urządzeń technicznych, jak również prowadzenia prac w całości, w części lub przez poszczególne osoby na terenie Grupy LOTOS S.A. Wstrzymanie prac nie wpływa na termin wykonania prac określony w Umowie.
  10. Niezależnie od zastosowania sankcji wynikających z *Taryfikatora wykroczeń dla pracowników firm zewnętrznych*, /YYY/ upoważniona jest do naliczenia zastrzeżonych poniżej kar umownych. O wyżej wymienionych działaniach zostanie poinformowany /XXX/, którego pracownik dopuścił się naruszenia.

11. Przebywając na terenie Grupy LOTOS S.A. pracownicy /XXX/ oraz inne osoby wykonujące prace w jego imieniu, nie będą wykonywać żadnych prac pod wpływem alkoholu bądź po zażyciu środków odurzających, nie będą też posiadać alkoholu ani środków odurzających.
12. /XXX/ zapłaci /YYY/ karę umowną w wysokości jednego tysiąca złotych (1.000,00 PLN) od zdarzenia polegającego na ujawnieniu stanu pod wpływem alkoholu (od 0,2‰ alkoholu we krwi lub od 0,1 mg alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza) lub stanu po użyciu środków odurzających u pierwszych dwóch pracowników /XXX/ lub innych osób wykonujących prace w jego imieniu w danym roku kalendarzowym, przy czym na równi z ujawnieniem stanu pod wpływem alkoholu lub po użyciu środków odurzających traktowana będzie odmowa poddania się badaniu. Za każdą kolejną osobę, która naruszyła obowiązek zachowania trzeźwości w danym roku kalendarzowym /XXX/ zapłaci po dziesięć tysięcy złotych (10.000,00 PLN). Limit dwóch osób w roku kalendarzowym, w którym naliczana będzie kara w niższym wymiarze przysługuje /XXX/ łącznie na wszystkie umowy (w tym Zamówienia) zawarte z /YYY/ a liczba osób, u których ujawniono stan pod wpływem alkoholu lub stan po zażyciu środków lub substancji narkotycznych wykonujących prace w związku z Umową oraz innymi umowami (w tym Zamówieniami) sumuje się. /XXX/ zapewni, aby odpowiednie zapisy znalazły się w umowach z Podwykonawcami. Strony zgodnie postanawiają, że /YYY/ wystawi notę obciążeniową na zastrzeżoną karę umowną z tytułu naruszenia obowiązku zachowania trzeźwości, adresowaną do /XXX/. W notach obciążeniowych, zawarta będzie informacja o dokonaniu cesji należności z niej wynikających na rzecz LOTOS Ochrona Sp. z o.o., ze wskazaniem właściwego numeru rachunku bankowego LOTOS Ochrony Sp. z o.o. Osobie, u której stwierdzono naruszenie zasady zachowania trzeźwości od alkoholu lub środków odurzających odebrana zostanie przepustka z zakazem wstępu na teren Grupy LOTOS S.A. na okres wynikający z aktualnego *Taryfikatora wykroczeń dla pracowników firm zewnętrznych*.
13. W przypadku uzasadnionego podejrzenia naruszenia wewnętrznych przepisów BHP, bezpieczeństwa fizycznego, zakazu wnoszenia / wwożenia alkoholu i środków odurzających, broni i innych rzeczy, których posiadanie jest zabronione, przebywania na terenie Grupy LOTOS S.A. pod wpływem alkoholu, po zażyciu środków odurzających, a także w miejscach gdzie jest to zabronione palenie tytoniu, używanie telefonów komórkowych i innego elektronicznego sprzętu nadawczego /YYY/ może przeprowadzić kontrolę pomieszczeń, rzeczy, pojazdów i odzieży należących do osób wykonujących prace w imieniu /XXX/, przebywających na terenie Grupy LOTOS S.A., celem ujawnienia środków, substancji, przedmiotów, materiałów, których posiadanie na terenie Grupy LOTOS S.A. jest zabronione. Każdej osobie, która odmówi współpracy przy kontroli, zostanie wydany bezterminowy zakaz wstępu na teren Grupy LOTOS S.A.
14. Na wniosek /YYY/ /XXX/ odsunie wskazaną osobę od wykonywania prac i zastąpi ją inną osobą spośród swego personelu, jeżeli Zamawiający stwierdzi, że wskazana osoba naruszyła którykolwiek z obowiązujących przepisów BHP, bezpieczeństwa fizycznego i/lub dotyczących alkoholu oraz środków odurzających. /YYY/ ma stałe prawo przeprowadzania kontroli działań podejmowanych przez /XXX/ i jego procedur wprowadzonych celem zachowania zgodności z omawianymi przepisami.

15. Na wniosek /YYY/ /XXX/ przedłoży swój plan BHP obejmujący wykaz osób odpowiedzialnych za BHP z numerami telefonów kontaktowych, analizę prac pod kątem ryzyka i sposobów w jaki /XXX/ planuje te ryzyka wyeliminować lub ograniczyć. Bez uprzedniej pisemnej zgody /YYY/, /XXX/ w żadnych okolicznościach nie będzie wnosił, ani nie podejmie negocjacji z żadnym organem ani instytucją celem uzyskania akceptacji odstępstw lub zmian w przepisach i uregulowaniach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska, czy też powodowania nadmiernego hałasu, a odnoszących się do Umowy.
16. /XXX/ oświadcza, że wszystkie osoby wykonujące prace w jego imieniu posiadają wymagane przepisami prawa badania lekarskie, szkolenia, kwalifikacje, uprawnienia zawodowe oraz zostały zapoznane w sposób udokumentowany z ryzykiem zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą na terenie Grupy LOTOS S.A.
17. /XXX/ ma obowiązek okazania /YYY/ na każde jej żądanie aktualnych zaświadczeń, dokumentów potwierdzających kwalifikacje pracowników /XXX/, ocen ryzyka zawodowego, atestów, certyfikatów, rejestrów, wymaganych przepisami prawa, a dotyczących wszystkich osób wykonujących prace w jego imieniu.
18. /XXX/ oświadcza, że do wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 237¹⁵ Kodeksu pracy nie będzie zatrudniał pracowników agencji pracy tymczasowej.
19. Z uwagi na priorytetowe traktowanie zagadnień bezpieczeństwa przez /YYY/ jakiegokolwiek naruszenie przez /XXX/ zasad BHP, ochrony ppoż. lub bezpieczeństwa fizycznego obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. może stanowić podstawę do rozwiązania lub odstąpienia od Umowy z winy /XXX/. Przedmiotowe zobowiązanie dotyczy także podwykonawców oraz innych osób działających w imieniu /XXX/. W związku z powyższym, /XXX/ zobowiązuje się do umieszczenia stosownych zapisów w umowach zawieranych z podwykonawcami.
20. Przed przystąpieniem do prac /XXX/ zobowiązany jest wyznaczyć osobę/osoby, posiadającą uprawnienia do kierowania pracownikami, która będzie uprawniona do odbierania pisemnego zezwolenia na pracę na podstawie odbytego przez nią szkolenia, w formie uzgodnionej przez /XXX/ z /YYY/.

[W punkcie/paragrafie pt. Przedstawiciele stron]

Osobą odpowiedzialną ze strony /XXX/ za sprawy bezpieczeństwa pracy jest....., adres e-mail:....., nr tel.....

3.2 Klauzula bhp dla pozostałych kontrahentów wchodzących na teren Grupy LOTOS S.A. nie wykonujący prac budowlanych, instancyjnych, dozorowych, etc. w oparciu o kartę gość lub kartę kontrahenta czasową (których nie dotyczy pkt 3.1)

UWAGA! Spółki, poza terenem Grupy LOTOS S.A., powinny dostosować klauzule bhp do zasad i wymagań wewnętrznych obowiązujących na terenie spółki. Spółki na terenie Grupy LOTOS S.A. uzupełnić klauzule o dodatkowe zasady obowiązujące w spółce (jeśli to zasadne)

1. Jeżeli działanie lub zaniechanie /XXX/, jego pracowników lub osób wykonujących prace w imieniu /XXX/ bez względu na podstawę prawną współpracy, w jakikolwiek sposób uchybią obowiązującym na terenie Grupy LOTOS S.A. zasadom związanym z zachowaniem bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, w tym przepisom przeciwpożarowym, innym przepisom oraz regulacjom wewnętrznym dotyczącym bezpieczeństwa na terenie Grupy LOTOS S.A., /YYY/ jest uprawniona do naliczenia /XXX/ kary umownej w wysokości 1.000,00 złotych (słownie: tysiąc złotych) za każde zdarzenie polegające na działaniu lub zaniechaniu działania. W każdym przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania przez /XXX/, jego pracowników lub inne osoby wykonujące pracę w jego imieniu, obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. przepisów dot. bezpieczeństwa pracy, ochrony ppoż. oraz bezpieczeństwa fizycznego służba BHP /YYY//pracownicy podmiotów świadczących na terenie Grupy LOTOS S.A. usługi ochrony mienia i osób / inne uprawnione komórki, zastosuje sankcje przewidziane w *Taryfikatorze wykroczeń dla pracowników firm zewnętrznych*.
2. Ponadto, w przypadku zaistnienia zdarzenia, o którym mowa powyżej, /YYY/ może podjąć jednostronną decyzję o wstrzymaniu, do czasu potwierdzenia usunięcia naruszenia, prac maszyn lub innych urządzeń technicznych, jak również prowadzenia prac w całości, w części lub przez poszczególne osoby na terenie Grupy LOTOS S.A. Wstrzymanie prac nie wpływa na termin wykonania prac określony w Umowie.
3. /YYY/ jest uprawniona do obciążenia /XXX/ kosztami przestoju powstałego na skutek wstrzymania prac w sposób opisany powyżej.
4. /XXX/ jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania /YYY/ o mającym miejsce na jego terenie zdarzeniu niebezpiecznym m.in.: wypadku przy pracy, pożarze, awarii, czy innym miejscowym zagrożeniu.
5. Przebywając na terenie Grupy LOTOS S.A. pracownicy /XXX/ oraz inne osoby wykonujące prace w jego imieniu, nie będą wykonywać żadnych prac pod wpływem alkoholu bądź po zażyciu środków odurzających, nie będą też posiadać alkoholu ani środków odurzających.
6. /XXX/ zapłaci /YYY/ karę umowną w wysokości jednego tysiąca złotych (1.000,00 PLN) od zdarzenia polegającego na ujawnieniu stanu pod wpływem alkoholu (od 0,2‰ alkoholu we krwi lub od 0,1 mg alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza) lub stanu po użyciu środków odurzających u pierwszych dwóch pracowników /XXX/ lub innych osób wykonujących Prace/Roboty w jego imieniu w danym roku kalendarzowym, przy czym na równi z ujawnieniem stanu pod wpływem alkoholu lub po użyciu środków odurzających, traktowana będzie odmowa poddania się badaniu. Za każdą kolejną osobę, która naruszyła obowiązek zachowania trzeźwości w danym roku kalendarzowym /XXX/ zapłaci po dziesięć tysięcy złotych (10.000,00 PLN). Limit dwóch osób w roku kalendarzowym, w którym naliczana będzie kara w niższym wymiarze przysługuje /XXX/ łącznie na wszystkie umowy (w tym Zamówienia) zawarte z /YYY/ a liczba osób, u których ujawniono stan pod wpływem alkoholu lub stan po zażyciu środków odurzających wykonujących prace w związku z Umową oraz innymi umowami (w tym Zamówieniami) sumuje się. /XXX/ zapewni, aby odpowiednie postanowienia znalazły się w umowach z Podwykonawcami. Strony zgodnie postanawiają, że /YYY/ wystawi notę

obciążeniową na zastrzeżoną karę umowną z tytułu naruszenia obowiązku zachowania trzeźwości, adresowaną do /XXX/. W notach obciążeniowych, zawarta będzie informacja o dokonaniu cesji należności z niej wynikających na rzecz LOTOS Ochrona Sp. z o.o., ze wskazaniem właściwego numeru rachunku bankowego LOTOS Ochrony Sp. z o.o. Osobie, u której stwierdzono naruszenie zasady zachowania trzeźwości od alkoholu lub środków odurzających odebrane zostaną uprawnienia wstępu na teren Grupy LOTOS S.A. na okres wynikający z aktualnego *Taryfikatora wykroczeń dla pracowników firm zewnętrznych*.

7. W przypadku uzasadnionego podejrzenia naruszenia wewnętrznych przepisów BHP, bezpieczeństwa fizycznego, zakazu wnoszenia / wwożenia alkoholu, środków odurzających, broni i innych rzeczy, których posiadanie jest zabronione, przebywania na terenie Grupy LOTOS S.A. pod wpływem alkoholu, po zażyciu środków odurzających, a także w miejscach gdzie jest to zabronione palenie tytoniu, używanie telefonów komórkowych i innego elektronicznego sprzętu nadawczego /YYY/ może przeprowadzić kontrolę pomieszczeń, rzeczy, pojazdów i odzieży należących do osób wykonujących prace w imieniu /XXX/, przebywających na terenie Grupy LOTOS S.A., celem ujawnienia środków, przedmiotów, materiałów, których posiadanie na terenie Grupy LOTOS S.A. jest zabronione. Każdej osobie, która odmówi współpracy przy kontroli, zostanie wydany bezterminowy zakaz wstępu na teren Grupy LOTOS S.A.
8. Na wniosek /YYY/ /XXX/ odsunie wskazaną osobę od wykonywania prac i zastąpi ją inną osobą spośród swego personelu, jeżeli Zamawiający stwierdzi, że wskazana osoba naruszyła którykolwiek z obowiązujących przepisów BHP, bezpieczeństwa fizycznego i/lub dotyczących alkoholu oraz środków odurzających. /YYY/ ma stałe prawo przeprowadzania kontroli działań podejmowanych przez /XXX/ i jego procedur wprowadzonych celem zachowania zgodności z omawianymi przepisami.
9. Z uwagi na priorytetowe traktowanie zagadnień bezpieczeństwa przez /YYY/ jakiegokolwiek naruszenie przez /XXX/ zasad BHP, ochrony ppoż. lub bezpieczeństwa fizycznego obowiązujących na terenie Grupy LOTOS S.A. może stanowić podstawę do rozwiązania lub odstąpienia od Umowy z winy /XXX/. Przedmiotowe zobowiązanie dotyczy także podwykonawców oraz innych osób działających w imieniu /XXX/. W związku z powyższym, /XXX/ zobowiązuje się do umieszczenia stosownych zapisów w umowach zawieranych z podwykonawcami.
10. Osobami uprawnionymi do dokonywania kontroli ww. wymagań, jak również wstrzymania prac w całości lub w części, są nadzorujący prace w imieniu /YYY/ lub służba BHP /YYY/ lub pracownicy podmiotów świadczących na terenie Grupy LOTOS S.A. usługi ochrony mienia i osób.

3.3 Klauzula etyczna

/YYY/, jako spółka Grupy Kapitałowej LOTOS, prowadzi działalność z poczuciem odpowiedzialności za skutki swojego działania oraz stosuje jednolite standardy w ocenach etycznego postępowania pracowników i osób trzecich, poszanowania praw człowieka, przestrzegania praw pracowniczych oraz poszanowania środowiska naturalnego.

/YYY/ dba o poszanowanie praw człowieka w ramach całego łańcucha wartości prezentowanych w prowadzonej działalności gospodarczej. W duchu społecznej odpowiedzialności za całość życia zbiorowego oraz w trosce o wspólne dobro /YYY/ podejmuje działania związane z dbałością o przestrzeganie praw i przepisów w prowadzonej działalności, w tym międzynarodowych zasad uwzględniających koncepcję Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR). /YYY/ podejmuje działania związane z kształtowaniem właściwych relacji gospodarczych oraz społecznych. /YYY/ w swoich działaniach dąży do stworzenia środowiska pracy opartego o wzajemny szacunek oraz tolerancję. /YYY/ zapewnia ochronę danych osobowych i dyskrecję wszystkim osobom, które zdecydują się zgłosić podejrzenie naruszenia obowiązujących w Grupie Kapitałowej LOTOS zasad wyrażonych w „Kodeksie etyki Grupy Kapitałowej LOTOS” lub innych regulacji związanych z wdrożoną i stosowaną przez spółki Grupy Kapitałowej LOTOS koncepcją Społecznej Odpowiedzialności Biznesu.

Z treścią „Kodeksu etyki Grupy Kapitałowej LOTOS” można się zapoznać na stronie www.odpowiedzialny.lotos.pl

3.4 Klauzula braku konfliktu interesów

/XXX/ oświadcza, iż wedle jego najlepszej wiedzy w dacie podpisania Umowy, nie występuje jakikolwiek konflikt interesów, który mógłby stanowić przeszkodę dla należytego wykonywania Umowy, wpływać na jego bezstronność, jakość wykonywanych przez niego prac lub usług, niezależność lub rzetelność.

/XXX/ oświadcza, iż zobowiązuje się zachować najwyższą staranność w zakresie wymaganym dla prowadzonej działalności gospodarczej oraz podejmować działania zmierzające do unikania konfliktu interesów.

/XXX/ oświadcza, że w okresie realizacji Umowy, w przypadku podejrzenia zaistnienia ryzyka ewentualnego konfliktu interesów wpływającego na treść oświadczenia, o którym mowa powyżej, niezwłocznie poinformuje na piśmie /YYY/ o takim podejrzeniu, wskazując jego uzasadnienie i przedstawi propozycję wszelkich niezbędnych działań mających na celu zapobieżenie konfliktowi, uwzględniając szeroko pojęty interes /YYY/ oraz stosowane przez niego zasady etyki biznesu.

3.5 Klauzula antykorupcyjna

/XXX/ oświadcza, że nie oferował, ani nie przekazywał żadnych korzyści majątkowych ani osobistych w celu wywarcia wpływu na decyzję /YYY/ o wyborze jego oferty. Nie wpływał na wybór /YYY/ w sposób sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami oraz nie brał udziału w jakichkolwiek porozumieniach lub ustaleniach z innymi podmiotami trzecimi, które miałyby na celu wywarcie wpływu na wybór /YYY/. /XXX/ oświadcza, że żadna część wynagrodzenia z tytułu realizacji umowy nie będzie przeznaczona na pokrycie kosztów udzielania w/w korzyści majątkowych lub/i osobistych przez żadną ze stron.

3.6 Ochrona środowiska (dla umów z zastrzeżeniem pkt 3.7)

/XXX/ oświadcza, że przestrzega obowiązujących przepisów prawa dotyczących szeroko rozumianej ochrony środowiska, w szczególności w zakresie uzyskania niezbędnych zezwoleń, dokonania zgłoszeń i składania informacji oraz respektowania ograniczeń korzystania ze

środowiska, wykorzystania potencjału gospodarki o obiegu zamkniętym w tym, w szczególności należytej gospodarki odpadami. Ponadto /XXX/ oświadcza, że postępuje zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i podejmuje działania ograniczające negatywny wpływ własnej działalności na środowisko naturalne.

3.7 Ochrona środowiska (w umowach dotyczących prac/robót skutkujących wytwarzaniem odpadów, używaniem substancji chemicznych do wykonywanych prac branży mechanicznej, elektrycznej, automatyki, chemicznej)

UWAGA! Spółki, poza terenem Grupy LOTOS S.A., powinny dostosować klauzule bhp do zasad i wymagań wewnętrznych obowiązujących na terenie spółki. Spółki na terenie Grupy LOTOS S.A. uzupełnić klauzule o dodatkowe zasady obowiązujące w spółce (jeśli to zasadne)

1. W związku z pracami objętymi Umową /XXX/ w żadnych okolicznościach nie spowoduje, nie zezwoli ani nie dopuści do emisji, niezależnie od jej postaci, natężenia lub skutków dla środowiska jakichkolwiek substancji i/lub odpadów, która może prowadzić do zanieczyszczenia lub innych szkód w środowisku, a których wprowadzenie do środowiska narusza jakiegokolwiek stosowne przepisy, czy regulaminy obecnie i w przyszłości wprowadzone i obowiązujące.
2. /XXX/ zobowiązuje się, że w ramach wykonywania przedmiotu Umowy będzie na bieżąco nadzorował prace w zakresie wytwarzania odpadów, odprowadzania ścieków, ograniczania emisji i racjonalnego zużycia mediów.
3. /XXX/ będzie stosował się do wszystkich prawnych wymogów odnoszących się do Robót wykonywanych w ramach Umowy i zachowa odpowiedzialność za przestrzeganie wszystkich przepisów, regulaminów i wymogów ochrony środowiska, regulujących kwestie niebezpiecznych substancji oraz bezpieczeństwa i higieny.
4. /XXX/ we własnym zakresie zapewni kontenery (pojemniki) na odpady przemysłowe powstałe podczas wykonywania przedmiotu Umowy i będzie prowadził selektywną zbiórkę tych odpadów oraz we własnym zakresie je wywiezie.
5. /XXX/ nie będzie przechowywał niebezpiecznych substancji w miejscu wykonywania przedmiotu Umowy z naruszeniem narzuconych prawem ograniczeń magazynowania.
6. /XXX/ na własny koszt podejmie wszystkie konieczne działania, by chronić strony trzecie, w tym także pracowników i przedstawicieli /YYY/, przed potencjalnymi obrażeniami spowodowanymi działaniem odpadów albo niebezpiecznych i/lub toksycznych substancji, powstających wskutek działania lub wykorzystywanych przez /XXX/.
7. /XXX/ będzie niezwłocznie uzgadniał z /YYY/ wszystkie zrzuty, upusty i wycieki niebezpiecznych substancji i/lub odpadów.
8. /XXX/ będzie stale utrzymywał czystość, porządek i bezpieczne warunki w miejscu wykonywania przedmiotu Umowy we wszystkich innych miejscach, z których korzysta w związku z wykonywaniem Umowy. Po zakończeniu prac objętych przedmiotem Umowy, /XXX/ bezzwłocznie zwróci /YYY/ niewykorzystane materiały i urządzenia przekazane /XXX/ i usunie z terenu /YYY/ wszystkie niewykorzystane materiały i urządzenia zapewniane przez /XXX/ oraz sprzęt, pozostawiając teren i jego okolice w stanie czystym, bezpiecznym i gotowym do eksploatacji.

9. **/XXX/** będzie sukcesywnie, w sposób selektywny, zbierał odpady powstające w wyniku wykonywanych przez niego lub w jego imieniu prac objętych przedmiotem Umowy, dbając poprzez odpowiednie użytkowanie materiałów, urządzeń i sprzętu o zapobieganie powstawaniu lub mieszaniu odpadów oraz ograniczanie ich ilości. **/XXX/** będzie przekazywał odpady do odzysku lub unieszkodliwienia wyłącznie podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami, chyba że działalność taka nie wymaga uzyskania zezwolenia. O każdorazowej potrzebie wywozu odpadów **/XXX/** będzie informował **/YYY/** przed ich usunięciem z miejsca wykonywania prac lub miejsc ich magazynowania.
10. **Z zastrzeżeniem punktu 11 oraz odmiennych postanowień Umowy /XXX/ pozostaje wytwórcą odpadów w odniesieniu do wszystkich rodzajów i ilości odpadów, które zostaną wytworzone w wyniku realizacji Umowy. /XXX/ jest odpowiedzialny za zgodne z przepisami prawa postępowanie z wytworzonymi odpadami i ponosi odpowiedzialność cywilną, administracyjną i karną za nieprzestrzeganie przepisów o odpadach.**
11. **/YYY/ pozostaje wytwórcą odpadów w odniesieniu do złomu, który w wyniku realizacji Umowy zostanie wytworzony z majątku /YYY/. /XXX/ zobowiązany jest do zgromadzenia i przewiezienia złomu do magazynu odpadów, na terenie /YYY/.**
12. **/XXX/ oświadcza, że nie będzie wykorzystywał odpadów zawierających substancje ropopochodne, które powstaną w wyniku realizacji Umowy, do wytwarzania paliw opałowych lub napędowych, oraz że nie będzie przekazywał takich odpadów do innych podmiotów do wytwarzania paliw opałowych lub napędowych.**
13. W odniesieniu do odpadów, które zgodnie z Umową są uznawane za wytworzone przez Zamawiającego **/XXX/** obowiązany jest na bieżąco, nie rzadziej niż w terminach umożliwiających **/YYY/** systematyczne i rzetelne prowadzenie ewidencji odpadów, przekazywać właściwym jednostkom **/YYY/** informacje o rodzajach i ilościach wytworzonych odpadów. Odpady takie mogą być magazynowane wyłącznie w miejscach i urządzeniach magazynowych wskazanych przez **/YYY/**, przy czym **/XXX/** ani żadne inne osoby, działające na jego rzecz, nie są uprawnione do rozporządzania tymi odpadami, za wyjątkiem magazynowania mieszczących się w ramach procesu wytworzenia odpadów.
14. W przypadku obciążenia **/YYY/** jakimikolwiek sankcjami z tytułu nieprzestrzegania przez **/XXX/** przepisów regulujących gospodarkę odpadami lub powyższych postanowień, **/XXX/** natychmiast zwróci **/YYY/** wszystkie udokumentowane poniesione przez niego z tego tytułu koszty lub wydatki, co nie uchybia prawu **/YYY/** do ich potrącenia z którąkolwiek wymagalną wierzytelnością **/XXX/**.
15. W razie, gdy **/XXX/** mimo pisemnego wezwania do usunięcia nieprawidłowości lub naruszeń nadal narusza którekolwiek z postanowień zawartych powyżej lub przepisy obowiązujące w **/YYY/**, do których przestrzegania jest zobowiązany, **/YYY/**, niezależnie od skali, rangi, czasu trwania i skutków tego naruszenia, bez uszczerbku dla uprawnień w zakresie odstąpienia od Umowy może wedle własnego wyboru przeprowadzić samodzielnie, w ramach posiadanych uprawnień lub powierzyć zbieranie, transport i odzysk lub unieszkodliwienie odpadów, w tym

magazynowanie związane z ww. procesami, wybranym przez siebie uprawnionym podmiotom, na rzecz, ryzyko i koszt /XXX/, zaś /XXX/ natychmiast zwróci /YYY/ koszt ww. operacji lub /YYY/ potrąci ten koszt z wierzytelnością /XXX/.

3.8 Przestrzeganie praw człowieka

/XXX/ oświadcza, iż w zakresie dotyczącym zatrudnienia stosuje w prowadzonej działalności gospodarczej obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa, w tym, w szczególności Kodeks pracy oraz akty wykonawcze wydane na jego podstawie.

3.9 Wpływ na społeczeństwo - działania integrujące

/XXX/ oświadcza, iż uwzględnia w swojej działalności gospodarczej problematykę społeczną i dąży do maksymalizacji integracji wartości społecznych, środowiskowych, etycznych i tych związanych z prawami człowieka z działalnością swoją, innych zainteresowanych stron i społeczeństwa jako całości.

3.10 Audit dostawcy

Mając na uwadze należyte wykonanie umowy, w tym w szczególności jakość wykonywanych prac, bezpieczeństwo pracy oraz ochronę środowiska, /YYY/ zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia u /XXX/ auditów w obszarze będącym przedmiotem umowy. Działania te mają na celu ocenę spełnienia wymagań określonych w dokumentach kontraktowych i innych dokumentach przekazanych do stosowania, a także odpowiednich przepisach prawa, normach i standardach obowiązujących przy realizacji umowy.